

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Kilpeläinen, Erja; Rajala, Emilia

Title: Eurooppalaiset kielet koolla : ECML-terveisii Itävallasta

Year: 2024

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittajat 2024

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Kilpeläinen, E., & Rajala, E. (2024). Eurooppalaiset kielet koolla : ECML-terveisii Itävallasta. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 15(6). <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-marraskuu-2024/eurooppalaiset-kielet-koolla-ecml-terveisia-itavallasta>

(<https://www.kieliverkosto.fi/fi>)

Eurooppalaiset kielet koolla: ECML-terveisii Itävallasta

Euroopan nykykielten keskus ECML on Euroopan neuvoston ylläpitämä kielikoulutusta tukeva keskus Itävallassa, Grazissa. Keskus kokoaa yhteen 36 jäsenvaltion kielikoulutuksen asiantuntemusta ja rahoittaa erilaisia hankkeita, koulutustilaisuuksia ja yhteistyökuvioita. Suomessa on Opetushallituksen ja Kieliverkoston tehtävä välittää tietoa ECML:n materiaaleista kieltenopetuksen arkeen. Kieliverkoston tutkijat vierailivat lokakuussa 2024 Grazissa kurkistamassa ECML:n uuteen ohjelmakauteen (2024–2027) ja valaisevat tässä artikkelissa keskuksen toimintaa laajemminkin.

Julkaistu: 7. marraskuuta 2024 | Kirjoittaneet: Erja Kilpeläinen ja Emilia Rajala

Mikä ECML, ja kenelle?

Vuonna 1994 perustettu Euroopan nykykielten keskus (European Centre for Modern Languages of the Council of Europe, ECML) toteuttaa Euroopan neuvoston kieli(koulutus)politiikkaa, tuo yhteen päättäjiä ja kieliasiantuntijoita sekä edistää kielellisesti ja kulttuurisesti moninaista Eurooppaa. Keskus toimii Euroopan neuvoston alaisena, ja neuvoston 46 jäsenmaasta 36 maata on jäsenenä Euroopan nykykielten keskuksessa. ECML:n tavoitteena on rohkaista laadukkaaseen ja innovatiiviseen kieltenopetuksen kehittämiseen tutkimusperustaisesti ja

tukea jäsenvaltioita kielikoulutuspolitiikan kysymyksissä. (ECML, n.d.)
Keskuksen toimisto sijaitsee Itävallan toiseksi suurimmassa kaupungissa Grazissa, mutta toimintaa on ympäri Euroopan.

Kuva 1. Euroopan nykykielten keskus ECML sijaitsee Grazissa, Itävallassa. Kuva: Erja Kilpeläinen.

Jokaisella jäsenvaltiolla on kolmenlaisia edustajia: hallintoneuvoston jäsen (Governing Board Member), jäsenmaan edustajien nimeäjä (National Nominating Authority) sekä kansallinen yhteyshenkilö (National Contact Point). Kunkin maan edustajat pyrkivät lisäämään ECML:n näkyvyyttä omassa maassaan ja jakavat tietoa tapahtumista ja materiaaleista eteenpäin kielikoulutuksen kentälle. Suomen edustajina toimivat Opetushallituksesta kouluneuvos Jorma Kauppinen ja opetusneuvos Anu Halvari sekä Kieliverkoston tutkijat Erja Kilpeläinen ja Emilia Rajala (ECML, n.d.).

Mitä ECML sitten konkreettisesti tekee? Kenties kaikista tunnetuin ECML:n toimintamuoto on Euroopan kielten päivä (European Day of Languages), jota juhlitaan ympäri Euroopan 26. syyskuuta. Euroopan kielten päivän verkkosivuilta (<https://edl.ecml.at/Home/tabid/1455/language/fi-FI/Default.aspx>) löytyy opettajille ja muille aiheesta kiinnostuneille päivää varten ilmaisia materiaaleja, kuten julisteita, vihkosia, kuuntelutehtäviä ja kielipeli, joiden avulla voi tutustua eurooppalaisiin kieliin. Vuonna 2025 Euroopan kielten päivää juhlustetaan jo 25. kerran, sillä päivää on juhlustettu vuodesta 2001 alkaen. (EDL, n.d..)

Keskuksen toimintaan kuuluu myös erilaisia julkaisuja (<https://www.ecml.at/Resources/ArticlesandpublicationsontheECML/tabid/1455/language/en-GB/Default.aspx>), vierailuja, koulutustapahtumia ja asiantuntijatapaamisia, konferensseja, seminaareja ja webinaareja (<https://www.ecml.at/Resources/Webinars/tabid/5456/language/en-GB/Default.aspx>). Nelivuotisen ohjelmakauden aikana on useampia hankkeita, joissa työpajojen pohjalta kehitetään materiaaleja opettajille, opintohallinnolle, opettajankouluttajille ja päättäjille. Esimerkiksi Suomessa ROADMAP-hanke tarjoaa suomenkielistä tukea kielitietoisen koulun tukemiseen (<https://roadmap.ecml.at/Home/tabid/5728/language/fi-FI/Default.aspx>), ja hankkeen työ jatkuu Opetushallituksen opetusneuvos Katri Kuukan johdolla. Ajankohtaisista tapahtumista ja hankkeista viestitään keskuksen omassa uutiskirjeessä *European Language Gazette*ssa, jonka voi tilata keskuksen verkkosivuilta.

Kuva 2. Monikielisuuden ilottelua keskuksen seinillä Grazissa. Kuva: Erja Kilpeläinen.

Opettajat (myös muut kuin kieltenopettajat!) voivat osallistua ECML:n toimintaan osallistumalla Suomessa järjestettäviin koulutustapahtumiin, hyödyntämällä keskuksen materiaaleja ja julkaisuja ja tutustumalla uuden ohjelmakauden hankkeisiin. Opettajankoulutus- ja asiantuntijatasolla Suomesta osallistuu vuosittain edustajia ECML:n työpajoihin, ja nämä edustajat jakavat oppimaansa eteenpäin raporttien sekä oman työnsä kautta. Asiantuntijatasolla ohjelmakausien hankkeilla on paljon annettavaa muun muassa opettajankoulutukseen sekä kielitietoisuuden opetuksen kehittämiseen. Päätäjille ECML tuottaa suosituksia ja materiaaleja päätöksenteon tueksi, esimerkiksi opetussuunnitelmien ja kielikoulutuspolitiikan tekemiseen.

ECML:n viralliset kielet ovat englanti ja ranska, mutta osa valtavasta materiaalipankista on käännetty myös muille eurooppalaisille kielille. Erikielisiä ja erilaisiin kieltenopetuksen ja kielenoppimisen konteksteihin sopivia materiaaleja

(<https://www.ecml.at/Resources/ECMLresources/tabid/277/language/en-GB/Default.aspx>) kannattaa hyödyntää rohkeasti – olisiko

materiaaleissa jotain sopivaa juuri sinun opettamallasi tai oppimallasi kielellä? Suomenkielinen tarjonta on tosin vielä aika suppea: tarjolla on Laran kielimatka läpi Euroopan

(<https://www.ecml.at/Resources/ECMLresources/tabid/277/ID/132/language/en-GB/Default.aspx>) eli perustietoa eurooppalaisista kielistä, Language for work -pikaopas aikuisten maahanmuuttajien työelämän kielitaidon tukemiseen

(<https://www.ecml.at/Portals/1/documents/ECML-resources/LFW-quick-guide-FI.pdf?ver=2019-08-05-135314-333>) sekä eurooppalaiseen viitekehykseen pohjautuvat taitotasokuvaimet historian/yhteiskuntaopin ja matematiikan tiedonalakohtaisen kielen arviointiin

(<https://www.ecml.at/Resources/ECMLresources/tabid/277/ID/135/language/en-GB/Default.aspx>). Ruotsiksi

(<https://www.ecml.at/Resources/ECMLresources/tabid/277/filterLanguage/SV/language/en-GB/Default.aspx>) materiaaleja on enemmän, esimerkiksi julisteita kieliä koskevista kiinnostavista faktoista.

Opettajapulaa ja eurooppalaisia kollegoja – Kieliverkosto kuulolla Grazissa

Kieliverkosto on vuodesta 2021 alkaen toiminut yhteistyössä Opetushallituksen kanssa edustaen Suomea Euroopan nykykielten keskuksessa ja toisaalta tehden keskuksen resursseja tunnetuksi Suomessa Opetushallituksen rinnalla. Kieliverkoston tutkijat Erja Kilpeläinen ja Emilia Rajala vierailivat lokakuussa 2024 Grazissa, jossa ECML järjesti kaksipäiväisen työpajan kaikkien 36 jäsenmaan kansallisille yhteyshenkilöille. Tavoitteena oli tutustua ja verkostoitua muiden maiden edustajien kanssa ja kuulla ajankohtaisia asioita kielikoulutuksen kentältä eri puolilta Eurooppaa. Lisäksi ohjelmassa oli ECML:n juuri päättyneen ohjelmakauden (2020–2023) ja vastikään alkaneen ohjelmakauden (2024–2027) esittelyä.

Kuva 3. Työpaja järjestettiin Euroopan nykykielten keskuksessa Itävallassa. Kuva: Erja Kilpeläinen.

Työpajan ohjelma oli tiivis ja keskittyi vahvasti siihen, miten ECML:n resursseja ja työtä voitaisiin tehdä näkyvämmäksi eri maissa. Samalla kävi ilmeiseksi, että tällaista eurooppalaista yhteistyötä tarvitaan – puolin ja toisin. Kahvitauoilla ja ryhmätyötilanteissa olimme korvat höröllä siitä, mikä on juuri nyt ajankohtaista eri maissa. Eri puolilla Eurooppaa kohdataan samanlaisia haasteita kieltenopetuksessa ja sen järjestämisessä. Esimerkiksi vieraiden kielten opiskelun vähenemisestä ollaan huolissaan, eikä motivaatiota kieltenoppimiseen tunnu löytyvän (Kangasvieri 2017, 2022; ks. myös Euroopan komissio 2023b).

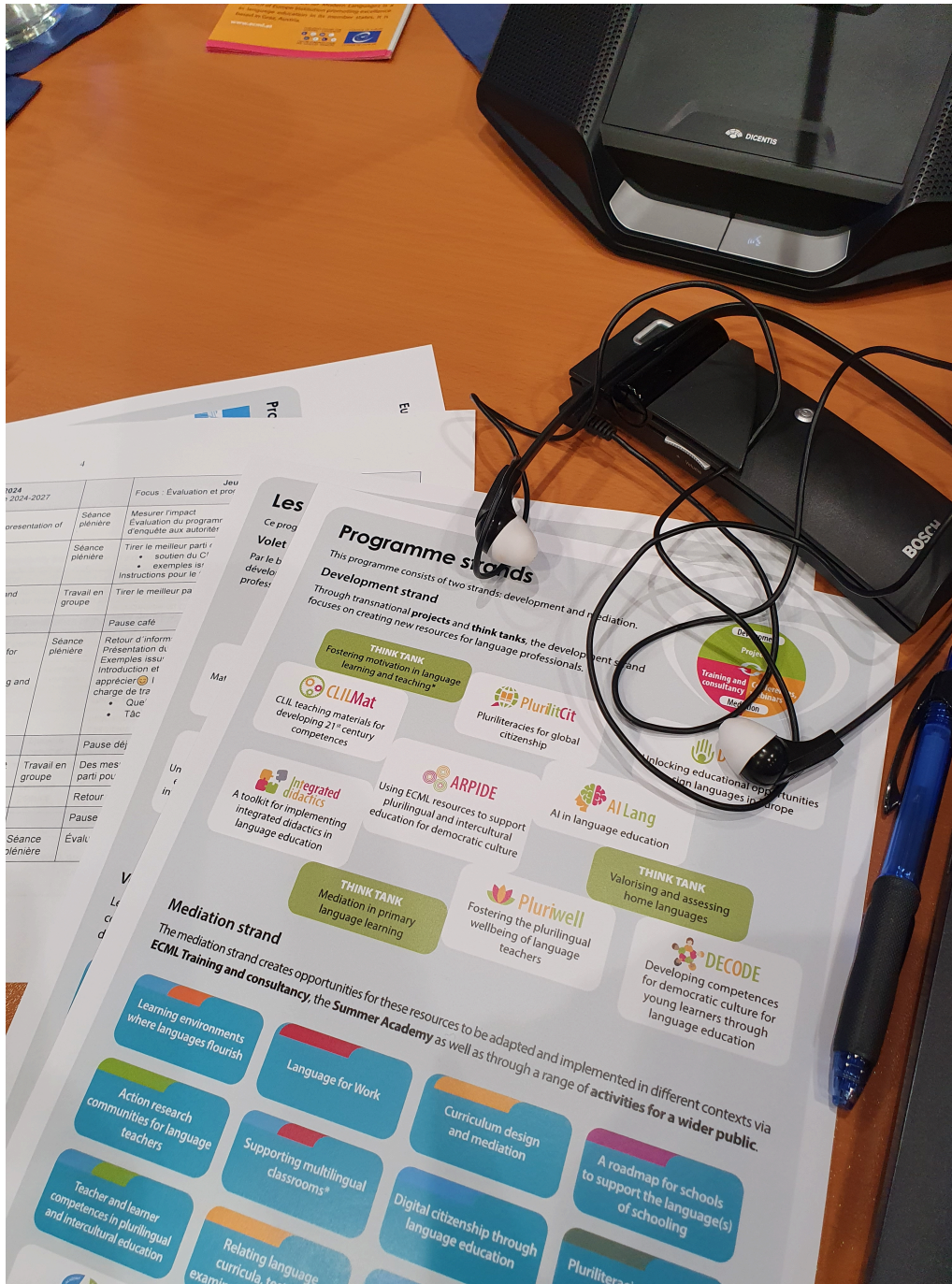
Myös pula (kielten)opettajista on arkea monessa maassa: syynä on esimerkiksi iso työkuorma, matalat palkat ja opettajakunnan ikääntyminen (Euroopan komissio 2023a). Tämä johtaa esimerkiksi siihen, että opettajien on vaikea irrottautua työstään ja osallistua ECML:n tarjoamiin koulutuksiin sijaisten puuttuessa. Suomessakin on jo viitteitä siitä, että yliopistoihin hakeutuu entistä vähemmän opiskelijoita kielten pääaineopintoihin ja heidän taitotasonsa saattaa vaihdella suuresti (ks. Kieliverkosto 2024, Lampela 2024) – onko meillä tulevaisuudessa riittävästi päteviä kieltenopettajia? Ruotsalainen ECML-kollega totesi, että koulutuspoliittisten ratkaisujen lisäksi on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, ettei koulusta ja opettajuudesta puhuttaisi mediassa aina negatiiviseen sävyyn. Myös opettajien hyvinvoinnin tukemiseen on tärkeää panostaa.

Uusia tuulia ECML:stä: nostoja tulevalta ohjelmakaudelta

Uudella ohjelmakaudella (2024–2027) teemana on *Kielikoulutus demokratian ytimessä (Language education at the heart of democracy)*. Teema on valitettavan ajankohtainen, sillä demokratialla ei mene globaalisti kovinkaan hyvin (Mäkelä & Lindqvist 2023). Euroopan neuvosto antoi vuonna 2022 jäsenmailleen painavan suosituksen, jossa pidettiin tärkeinä esimerkiksi Euroopan kielellisen moninaisuuden tukemista, maahan muuttaneiden oppilaiden integraation vahvistamista, kulttuurienvälistä osaamista sekä laadukkaan kielikoulutuksen järjestämistä. Taustasta riippumatta kaikkien oppilaiden tasa-arvoisia mahdollisuuksia oppia ja hallita erilaisia kielellisiä resursseja on tärkeää edistää, sillä demokratian vahvuus perustuu suosituksen mukaan sosiaaliseen osallisuuteen, yhteiskunnalliseen integraatioon sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden kunnioittamiseen. (Euroopan neuvosto 2022.)

Kielet ja demokratia kietoutuvat yhteen monin tavoin. Inhan, Laihon & Mattilan (2020) mukaan kielitaito on demokratiataitoa, sillä kieli on olennaisesti vuorovaikutuksen ja kohtaamisen ytimessä. Kieleen ja kielellisiin taitoihin on siis kiinnitettävä huomiota, sillä kielellä voidaan joko edistää ja vahvistaa tai syrjiä ja hajottaa demokratiaa. (Inha, Laiho & Mattila 2020.) ECML pyrkii uudella ohjelmakaudellaan edistämään Euroopan neuvoston (2022) suosituksen toimeenpanoa ja viimekädessä antamaan oppijoille eväitä yhteiskunnalliseen toimijuuteen ja sitä kautta demokratian vahvistamiseen (ECML, n.d.).

Kuva 4. Työpajassa Grazissa kuultiin esittelyä uuden ohjelmakauden hankkeista ja nautittiin englantia-ranska-simultaanitulkkauksesta. Kuva: Erja Kilpeläinen.

Uudella ohjelmakaudella on tarkoitus kehittää uusia materiaaleja ja resursseja opettajille erilaisissa hankkeissa ja aivoriihissä (think tank). Hankkeiden teemat perustuvat siihen, mitä jäsenmaat ovat toivoneet ja mikä nähdään ajankohtaisiksi asioiksi kielenopetuksessa ympäri Euroopan. Hankkeita on yhteensä kahdeksan, joista mainittakoon tässä [AI Lang \(https://www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2024-2027/Alforlanguageeducation/tabid/5856/language/en-GB/Default.aspx\)](https://www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2024-2027/Alforlanguageeducation/tabid/5856/language/en-GB/Default.aspx)- ja [Decode \(https://www.ecml.at/DemocraticCultureForYoungLearners\)](https://www.ecml.at/DemocraticCultureForYoungLearners)-hankkeet. AI Lang -hanke keskittyy siihen, miten kielenopetuksessa voi hyödyntää tekoälytyökaluja ja kuinka niitä käytetään vastuullisesti ja eettisesti. Nelivuotisen hankkeen aikana mm. kerätään hyviä käytänteitä tekoälyn käytöstä kielenopetuksessa ja luodaan Moodle-kurssi, jota voi käyttää apuna tuntien valmistelussa ja materiaalien luomisessa. Decode-hankkeessa taas kehitetään perusopetuksen oppilaiden demokratiataitoja kielitietoisesti. Kielitietoisuus koskee kaikkia opettajia, joten hankkeen edettyä materiaaleja voi jakaa laajemminkin opettajakollegoille. Kielitietoisesta opetuksesta oli jo edellisellä ohjelmakaudella hanke, jonka materiaalit ovat vapaasti saatavilla hankkeen verkkosivuilla (<https://www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2020-2023/Buildingblocksforplanninglanguage-sensitiveteachereducation/tabid/5529/Default.aspx>).

Ohjelmakauden aikana Suomessa järjestetään myös ECML:n tukemia 1–2 päivän koulutuksia, jotka on suunnattu tapahtumasta riippuen eri koulutusasteiden opettajille, päättäjille tai opintohallinnolle. Tapahtumien teemana on jokin ECML:n keskeinen kehittämishanke, jossa on yhtymäkohtia meille Suomessa ajankohtaisiin opetuksen ja oppimisen teemoihin. Opetushallitus ja Kieliverkosto tiedottavat näistä lisää, kun koulutustapahtumat ovat tulossa.

ECML yhdistää eurooppalaiset kielet – Suomella on paljon annettavaa ja saatavaa

ECML on tehnyt perustavanlaatuisia työtä sekä tarjonnut kansainvälistymisen mahdollisuuksia ja kaikkia Euroopan maita yhdistäviä resursseja kielenopetuksen kehittämiseksi nyt jo 30 vuotta. Suomi on osallistunut ECML:n toimintaan jäsenmaana vuodesta 1997 saakka, ja kenties voisi vaatimattomasti sanoa, että suomalaista

kielikoulutusta ja osaamista arvostetaan suuresti. Suomalaisia asiantuntijoita, opettajia, opettajankouluttajia ja tutkijoita on osallistunut ECML:n toimintaan kaikilla ohjelmakausilla (ks. esim. Härmälä 2019, Lontou & Braidwood 2023, Roiha & Koistinen 2024, ks. myös [koko lista suomalaisista asiantuntijoista \(https://www.ecml.at/Aboutus/ECMLMemberStates/Finland/ExpertsinvolvedinECMLactivities/tabid/1325/language/en-GB/Default.aspx\)](https://www.ecml.at/Aboutus/ECMLMemberStates/Finland/ExpertsinvolvedinECMLactivities/tabid/1325/language/en-GB/Default.aspx)).

Yksi hienoimmista eurooppalaisen yhteistyön tuloksista on kieliä koskeva yleiseurooppalainen viitekehys (EVK, CEFR; Euroopan neuvosto 2001), joka on parin vuosikymmenen aikana levinnyt laajasti suomalaisiin opetussuunnitelmiin ja arkiseen kielitaidon arviointiin. Euroopan neuvoston vuonna 2018 julkaisemassa viitekehysten täydennysosassa (Companion Volume) painottuu mediaatio, joka tarjoaa välineitä esimerkiksi kulttuurienvälisen ymmärryksen syventämiseen (Inha & Mattila 2018, ks. myös Opetushallitus 2018).

ECML on varmasti jo monelle Suomessa opettavalle tuttu, mutta silti näkyvyyttä ja yhteistyötä on hyvä lisätä. Opetushallitus ja Kieliverkosto tekevät parhaansa, jotta tulevalla ohjelmakaudella erilaiset hankkeet, koulutustapahtumat, työpajat ja vähintäänkin Euroopan kielten päivän (26.9.) materiaalit saavuttavat suomalaiset kieltenopettajat ja muut kielialan ammattilaiset.

Suomen on tärkeää pysyä mukana ECML-yhteistyössä, sillä suomalaisilla opettajilla, opettajankouluttajilla ja tutkijoilla on paljon annettavaa eurooppalaisille yhteistyökumppaneille ja kielikoulutuksen kehittämiseen koko Euroopan laajuisesti. Meillä on jo esimerkiksi korkeasti koulutetut, ammattitaitoiset ja sydämellä kieliä opettavat opettajat sekä kielitietoisuutta edistävät perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet (OPH 2014, 2019), joista voimme olla ylpeitä. Lisäksi ammatillisen koulutuksen kielitietoisuusverkosto tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden jakaa hyviä käytänteitä kielitietoisuudesta (OPH n.d.). Samalla suomalaisessa kielikoulutuksessa ja kielikoulutuspolitiikassa on myös haasteita, joiden tutkimiseen ja ratkaisemiseen kansainvälinen yhteistyö tarjoaa näkökulmia.

ECML-yhteistyö tarjoaa siis näköalapaikan ja Suomessa voimme oppia muilta: mikä meitä kieltenopetuksessa yhdistää, ja millaisia (kieli)koulutuspolitiikan kehityskulkuja muissa maissa on? Miten haasteisiin on tartuttu koulutuspolitiikassa, ja millaisia ratkaisuja muissa maissa on keksitty? Kielet, kulttuurit ja koulutuksen

järjestämisen puitteet ovat erilaisia eri maissa, mutta silti olennaisinta lopulta on muistaa se, että kieltenopettajat ja muut koulutuksen ammattilaiset ovat samassa veneessä, yhteisessä Euroopassa.

Kuva 5. Siinä missä ECML tarjoaa näköaloja kielikoulutukseen, Schlossberg-kukkula tarjoaa upean näköalan Grazin keskustaan. Kuva: Erja Kilpeläinen.

Kieliverkosto ja Opetushallitus tuovat ECML-terveysiä Suomeen: miten pysyä kärryillä?

- Seuraa Kieliverkoston ja OPH:n tiedotusta.
- Tilaa ECML:n uutiskirje European Language Gazette:
<https://www.ecml.at/News/Newsletter/tabid/1385/language/en-GB/Default.aspx>
(<https://www.ecml.at/News/Newsletter/tabid/1385/language/en-GB/Default.aspx>)
- Kurkkaa Euroopan kielten päivän materiaalit: <https://edl.ecml.at/>
(<https://edl.ecml.at/>)
- Tutustu hankkeisiin ja tukimateriaaleihin ECML:n verkkosivuilla:
esim. [ukrainalaisten tukeminen](#)
(<https://www.ecml.at/Resources/SupportingthelinguisticintegrationofrefugeesfromtheUkraine/tabid/5558/language/en-GB/Default.aspx>)
- Osallistu itse tai kannusta oppilaitasi osallistumaan Euroopan kielten päivän T-paidan kuvituskilpailuun 31.12.2024 mennessä:
<https://edl.ecml.at/T-shirts/EDLT-ShirtContest/tabid/3147/Default.aspx> (<https://edl.ecml.at/T-shirts/EDLT-ShirtContest/tabid/3147/Default.aspx>)
- Ole tarvittaessa matalalla kynnyksellä yhteydessä OPH:n ja Kieliverkoston ECML-yhteyshenkilöihin!

Erja Kilpeläinen on Kieliverkostoa koordinoiva projektitutkija, joka toimii yhtenä Suomen edustajana (National Contact Point) Euroopan nykykielten keskuksessa ECML:ssä.

Emilia Rajala on Kieliverkoston projektitutkija ja toimii yhtenä Suomen edustajana (National Contact Point) Euroopan nykykielten keskuksessa ECML:ssä.

Suomea edustavat ECML:ssä myös kouluneuvos Jorma Kauppinen (Governing Board Member, National Nominating Authority) ja opetusneuvos Anu Halvari (National Contact Point) Opetushallituksesta. Lisätietoja ECML:stä OPH:n sivuilta: <https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/ecml-euroopan-neuvoston-nykykielten-keskus> (<https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/ecml-euroopan-neuvoston-nykykielten-keskus>)

Lähteet

ECML (n.d.). Euroopan nykykielten keskuksen verkkosivut: <https://ecml.at/> (<https://ecml.at/>); tässä artikkelissa on hyödynnetty esim. [uuden ohjelmakauden esittelysivua](https://www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2024-2027/tabid/5628/Default.aspx) (<https://www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2024-2027/tabid/5628/Default.aspx>)

EDL (n.d.). Euroopan kielten päivän verkkosivut: <https://edl.ecml.at/> (<https://edl.ecml.at/>)

Euroopan komissio (2023a). European Commission: Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. *Education and training monitor 2023 : comparative report*. Publications Office of the European Union. Saatavilla: <https://data.europa.eu/doi/10.2766/936303> (<https://data.europa.eu/doi/10.2766/936303>)

Euroopan komissio (2023b). European Commission: European Education and Culture Executive Agency, Birch, P., Baïdak, N., De Coster, I., & Kocanova, D. (2023). *Key data on teaching languages at school in Europe : 2023 edition*, (P.Birch, toim.) Publications Office of the European Union. Saatavilla: <https://data.europa.eu/doi/10.2797/529032> (<https://data.europa.eu/doi/10.2797/529032>)

Euroopan neuvosto (2001). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment*. Strasbourg: Euroopan neuvosto. Saatavilla: <https://rm.coe.int/1680459f97> (<https://rm.coe.int/1680459f97>)

Euroopan neuvosto (2022). *The Importance of Plurilingual and Intercultural Education for Democratic Culture. Recommendation CM/Rec(2022)1 and explanatory memorandum*. Strasbourg: Euroopan neuvosto. Saatavilla: <https://www.ecml.at/Resources/CouncilofEuroperecommendation/tabid>

[d/5570/Default.aspx](https://www.ecml.at/Resources/CouncilofEuroperecommendation/tabid/5570/Default.aspx)

(<https://www.ecml.at/Resources/CouncilofEuroperecommendation/tabid/5570/Default.aspx>)

Härmälä, M. (2019). Arkikielestä oppiainekohtaiseen kieleen: Euroopan nykykielten keskuksen kielitietoisuuden kehittämishanke 2016–2019. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 10(2).

Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2019/arkikielesta-oppiainekohtaiseen-kieleen-euroopan-nykykielten-keskuksen-kielitietoisuuden-kehittamishanke> (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2019/arkikielesta-oppiainekohtaiseen-kieleen-euroopan-nykykielten-keskuksen-kielitietoisuuden-kehittamishanke>)

Inha, K., Laiho, S. & Mattila, P. (2020). Kieli luo osallisuutta ja oikeuksia omaan oppimiseen ja oppijuuteen. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 11(6).

Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-lokakuu-2020/kieli-luo-osallisuutta-ja-oikeuksia-omaan-oppimiseen-ja-oppijuuteen> (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-lokakuu-2020/kieli-luo-osallisuutta-ja-oikeuksia-omaan-oppimiseen-ja-oppijuuteen>)

Inha, K. & Mattila, P. (2018). Se on kielestä kiinni! Kielten eurooppalainen viitekehys uudistuu. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 9(5).

Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-syyskuu-2018/se-on-kielesta-kiinni-kielten-eurooppalainen-viitekehys-uudistuu> (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-syyskuu-2018/se-on-kielesta-kiinni-kielten-eurooppalainen-viitekehys-uudistuu>)

Kangasvieri, T. (2017). L2 motivation in focus: the case of Finnish comprehensive school students. *The Language Learning Journal*, 47(2), 188–203. <https://doi.org/10.1080/09571736.2016.1258719> (<https://doi.org/10.1080/09571736.2016.1258719>)

Kangasvieri, T. (2022). *"Mielestäni on hyvää yleissivistystä osata muitakin kieliä kuin omaa äidinkieltään": Kvantitatiivinen tutkimus suomalaisten perusopetuksen yläkoulun oppilaiden vieraan kielen oppimismotivaatiosta*. Väitöskirja. JYU Dissertations 563. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Saatavilla: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-9208-8> (<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-9208-8>)

Kieliverkosto (2024). Kieliverkoston kannanotto: Yliopistojen on kannettava vastuunsa kielikoulutuksen jatkumosta ja laajasta kielivarannosta. Kannanotto 21.5.2024. Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/toiminta/kieliverkostossa-tapahtuu/kieliverkoston-kannanotto-yliopistojen-on-kannettava-vastuunsa-kielikoulutuksen-jatkumosta-ja-laajasta-kielivarannosta> (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/toiminta/kieliverkostossa-tapahtuu/kieliverkoston-kannanotto-yliopistojen-on-kannettava-vastuunsa-kielikoulutuksen-jatkumosta-ja-laajasta-kielivarannosta>)

Lampela, R. (2024). Kymmenen kysymystä ranskan professorille. Uutinen 11.9.2024. Turun yliopisto. Saatavilla: <https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/aurora/kymmenen-kysymysta-ranskan-professorille> (<https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/aurora/kymmenen-kysymysta-ranskan-professorille>)

Liontou, M. & Braidwood, E. (2023). Language assessment in different disciplines: uses of mediation in university English courses. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 14(3).

Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-toukokuu-2023/language-assessment-in-different-disciplines-uses-of-mediation-in-university-english-courses> (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-toukokuu-2023/language-assessment-in-different-disciplines-uses-of-mediation-in-university-english-courses>)

Mäkelä, R.-M. & Lindqvist, J. (2023). Demokratian tila jatkoiki heikkenemistä, kansalaisten aktiivisuus herättää toivoa. Artikkeliki. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra. Saatavilla: <https://www.sitra.fi/artikkelit/demokratian-tila-jatkoi-heikkenemista-kansalaisten-aktiivisuus-herattaa-toivoa/> (<https://www.sitra.fi/artikkelit/demokratian-tila-jatkoi-heikkenemista-kansalaisten-aktiivisuus-herattaa-toivoa/>)

OPH n.d. = Opetushallitus (n.d.). Ammatillisen koulutuksen kielitietoisuusverkosto. Verkkosivu. Saatavilla: <https://www.oph.fi/fi/kansainvalisyys/ammattillisen-koulutuksen-kielitietoisuusverkosto> (<https://www.oph.fi/fi/kansainvalisyys/ammattillisen-koulutuksen-kielitietoisuusverkosto>)

OPH 2014 = Opetushallitus (2014). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Määräykset ja ohjeet 2014: 96. Helsinki: Opetushallitus: Saatavilla: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf (https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf)

OPH 2019 = Opetushallitus (2018). Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteinen eurooppalainen viitekehys. Täydentävä osa ja lisäkuvaimet. Tiivistelmä. Saatavilla: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/evk_companion_volume_tivistelma.pdf (https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/evk_companion_volume_tivistelma.pdf)

Opetushallitus (2019). Lukion opetussuunnitelman perusteet. Määräykset ja ohjeet 2019: 2a. Helsinki: Opetushallitus. Saatavilla: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/lukion_opetussuunnitelman_perusteet_2019.pdf (https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/lukion_opetussuunnitelman_perusteet_2019.pdf)

Roiha, A. & Koistinen, S. (2024). ECML:n projektissa keskityttiin muun kuin englanninkielisen kaksikielisen opetuksen siirtymien tukemiseen eri koulutusasteiden välillä. Tiedote Kieliverkoston verkkosivuilla 19.9.2024. Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/kuulumisia-kentalta/news/ecml-n-projektissa-keskityttiin-muun-kuin-englanninkielisen-kaksikielisen-opetuksen-siirtymien-tukemiseen-eri-koulutusasteiden-valilla> (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/kuulumisia-kentalta/news/ecml-n-projektissa-keskityttiin-muun-kuin-englanninkielisen-kaksikielisen-opetuksen-siirtymien-tukemiseen-eri-koulutusasteiden-valilla>)

Artikkeliin viittaaminen

Kilpeläinen, E. & Rajala, E. (2024). Eurooppalaiset kielet koolla: ECML-terveisii Itävallasta. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 15(6). Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta->

marraskuu-2024/eurooppalaiset-kielet-koolla-ecml-terveisia-itavallasta
(<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-marraskuu-2024/eurooppalaiset-kielet-koolla-ecml-terveisia-itavallasta>)